

PÓST- OG FJARSKIPTASTOFNUN

Drög að ákvörðun

Heildsölugjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum

Skjal númer	2016070065
Dagsetning	11. ágúst 2016

Hér með er óskað viðbragða allra hlutaðeigandi aðila við þeim drögum sem hér liggja fyrir. Allar athugasemdir skulu gerðar með greinanlegum hætti þar sem vísað er í númer skjalsins og þá liði sem um ræðir. Senda skal athugasemdir með pósti eða með tölvupósti á neðangreindan aðila eigi síðar en **1. september 2016**.

Póst- og fjarskiptastofnun

Suðurlandsbraut 4

108 Reykjavík

Sími 510-1500

Hulda Ástþórsdóttir, netfang: hulda@pfs.is

EFNISYFIRLIT**Bls.**

1	Inngangur	3
2	Forsendur ákvörðunar	4
2.1	Tilmæli framkvæmdastjórnar ESB og ESA varðandi lúkningarverð í farsímanetum og föstum netum	4
2.2	Ákvörðun PFS nr. 36/2012	5
2.2.1	Upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008).....	6
2.2.2	Lúkning símtala í fastaneti (markaður 1)	6
2.3	Ákvörðun PFS nr. 19/2015 um heildsölugjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum.....	8
3	Útreikningar á verði fyrir upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008).....	9
4	Útreikningar á verði fyrir lúkningu símtala í fastaneti (markaður 1).....	12
5	Niðurstaða PFS	14
5.1	Upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008).....	14
5.2	Lúkning símtala í fastaneti (markaður 1)	14

1 Inngangur

Ákvörðunardrög þessi byggja á ákvörðun Póst- og fjarskiptastofnunar (PFS) nr. 36/2012 um útnefningu fyrirtækja með umtalsverðan markaðsstyrk og álagningu kvaða á heildsölumörkuðum fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum. Samkvæmt nýlegum tilmælum Eftirlitsstofnunar EFTA (ESA)¹ um skilgreiningu á heildsölumörkuðum fjarskiptaþjónustu tilheyrir lúkning símtala í einstökum föstum almennum talsímanetum nú markaði 1 en var áður númer 3 samkvæmt eldri skilgreiningu ESA frá 2008. Heildsölumarkaður fyrir upphaf símtala í föstu almennu talsímaneti var númer 2 í eldri skilgreiningu ESA frá 2008 (markaður 2/2008) en hann er ekki lengur á lista yfir fyrirfram skilgreinda markaði. PFS er nú að greina framangreinda markaði að nýju og má búast við því að innanlandssamráð vegna þeirra fari fram í september og að endanleg ákvörðun í máluðum liggir fyrir í lok yfirstandandi árs. Þá kemur í ljós hvort markaður fyrir upphaf símtala í föstu almennu talsímaneti (markaður 2/2008) muni áfram vera kvaðasettur hér á landi þrátt fyrir að sá markaður sé ekki lengur í hinum nýju tilmælum um viðkomandi markaði.

Samkvæmt ákvörðun PFS nr. 36/2012, sem gildir þar til PFS hefur tekið nýja ákvörðun í lok yfirstandandi árs, skal ákvarða gjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í fastanetum með verðsamanburði. PFS hefur nú framkvæmt verðsamanburð til að ákvarða þessi verð. PFS fylgdi sömu aðferðafræði við þennan verðsamanburð og viðhöfð var í síðasta verðsamanburði á þessum mörkuðum að teknu tilliti til athugasemdar sem barst frá ESA vegna verðsamanburðar PFS á markaði fyrir lúkningu símtala í farsímanetum. PFS hyggst nota niðurstöðu verðsamanburðarins til að ákvarða heildsöluverð hér á landi fyrir upphaf og lúkningu símtala í fastanetum frá 1. janúar til 31. desember 2017.

Fyrirhuguð ákvörðun PFS um heildsölugjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í fastanetum er nú birt til samráðs hér á landi svo hagsmunaaðilar geti tjáð sig um fyrirhugaða niðurstöðu PFS.

PFS mun síðan senda ákvörðunardrögin til ESA og annarra eftirlitsstofnana á EES-svæðinu til samráðs, sbr. ákvæði 1. mgr. 7. gr. laga nr. 69/2003, um Póst- og fjarskiptastofnun, og 7. gr. rammatilskipunar ESB.

Í eftirfarandi köflum er farið nánar yfir lagaforsendur, aðferðafræði og útreikninga sem leiddu til niðurstöðu PFS. Texti ákvörðunardraganna lýsir fyrirhugaðri afstöðu PFS sem getur tekið breytingum þar til endanleg ákvörðun er tekin, m.a. vegna athugasemda frá hagsmunaaðilum. Lesa ber orðalag draganna í því samhengi.

¹ EFTA Surveillance Authority Recommendation of 11 May 2016 on relevant product and service markets within the electronic communications sector susceptible to *ex ante* regulation in accordance with the Act referred to at point 5cl of Annex XI to the EEA Agreement (*Directive 2002/21/EC of the European Parliament and of the Council on a common regulatory framework for electronic communication networks and services*).

2 Forsendur ákvörðunar

PFS byggir ákvörðun sína á fjarskiptalögum, fyrri ákvörðunum stofnunarinnar og tilmælum framkvæmdastjórnar ESB og ESA um afskipti fjarskiptaeftirlitsstofnana af lúkningarverðum í farsímanetum og föstum netum frá 13. apríl 2011².

Samkvæmt 4. mgr. 32. gr. fjarskiptalaga getur PFS við útreikninga á kostnaði tekið mið af rekstri sambærilegrar þjónustu sem telst hagkvæmt rekin, tekið mið af gjaldskrá á sambærilegum samkeppnismörkuðum og notað kostnaðargreiningaraðferðir sem eru óháðar aðferðum fjarskiptafyrirtækisins.

Í 12. tl. tilmæla framkvæmdastjórnar ESB og ESA um afskipti fjarskiptaeftirlitsstofnana af lúkningarverðum er heimild fyrir eftirlitsstofnanir eins og PFS að beita verðsamanburði til að ákvarða lúkningarverð, að ákveðnum skilyrðum uppfylltum.

Í ákvörðun PFS nr. 36/2012 er kveðið á um að PFS skuli árlega taka ákvörðun um hámarksverð fyrir upphaf og lúkningu símtala í fastaneti, í kjölfar verðsamanburðar við EES-ríki samkvæmt nánar tiltekinni aðferðarfræði.

Til að skapa fyrirsjáanleika hefur PFS notað sömu aðferðafræði við verðsamanburðinn og gert var í ákvörðun PFS nr. 19/2015 um heildsölugjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum. PFS tekur þó mið af athugasemdum sem ESA hefur gert við ákvörðunardrög stofnunarinnar. Í athugasemdum sínum við drögum að ákvörðun PFS nr. 28/2015, „Heildsölugjaldskrá fyrir lúkningu símtala í einstökum farsímanetum (Markaður 7)“, dags. 30. október 2015 benti ESA á að við framkvæmd verðsamanburðar skuli, þar sem það á við, horfa til framtíðar og notast við lúkningarverð sem gilda munu á gildistíma þeirra lúkningarverða sem boðuð eru samkvæmt ákvörðunardrögum.

Nánar er fjallað um þær forsendur sem liggja að baki ákvörðun þessari í eftirfarandi undirköflum.

2.1 Tilmæli framkvæmdastjórnar ESB og ESA varðandi lúkningarverð í farsímanetum og föstum netum

Framkvæmdastjórn ESB gaf út tilmæli varðandi afskipti eftirlitsstofnana af lúkningarverðum í farsímanetum og föstum netum í maí 2009³. Framkvæmdastjórnin taldi kvaðir varðandi lúkningarverð ekki vera nægilega einsleitar í aðildarríkjum sambandsins og ákvað því að gefa út tilmæli sem stuðla ættu að samræmingu. ESA gaf út sambærileg tilmæli þann 13. apríl 2011.

Meginreglan samkvæmt tilmælunum er að eftirlitsstofnanir eigi að kveða á um lúningargjöld sem taka mið af kostnaði við lúkningu símtala í farsímanetum og föstum netum sem verður til í hagkvæmt hönnuðu fjarskiptaneti í samræmi við kostnaðarlíkan sem byggir á langtíma

² EFTA Surveillance Authority Recommendation of 13 April 2011 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EFTA States.

³ COMMISSION RECOMMENDATION of 7.5.2009 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EU.

viðbótarkostnaðar (LRIC) aðferðinni⁴. Horft er til væntrar framtíðarþróunar á grundvelli núverandi kostnaðar og miðað er við hagkvæmstu tæknilegu lausnir, s.s. næstu kynslóðar net (NGN). Um er að ræða hreint (e. pure) gangverðs bottom-up⁵ LRIC kostnaðarlíkan, svokallað hreint BU-LRIC.

Viðeigandi viðbótarþjónusta (e. increment) í hreinu BU-LRIC líkani er lúkning símtala í heildsölu. Viðeigandi viðbótarkostnaður eða umflýjanlegur kostnaður (e. avoidable costs) vegna heildsöluþjónustu fyrir lúkningu símtala er mismunur milli heildarkostnaðar netrekanda sem veitir fulla heildsöluþjónustu og heildarkostnaðar sama netrekanda án lúkningar heildsöluþjónustu til þriðja aðila. Með öðrum orðum, eingöngu er reiknaður sá kostnaður vegna lúkningar sem fellur niður ef viðkomandi þjónusta er hætt.

Samkvæmt framangreindum tilmælum ESA var fjarskiptaeftirlitsstofnunum veittur almennur aðlögunarfrestur til 31. desember 2012 til að undirbúa og innleiða hreint LRIC kostnaðarlíkan.

Fjarskiptaeftirlitsstofnunum sem búa við takmörkuð aðföng (e. less well-resourced regulators) var skv. 12. gr. tilmælanna veittur lengri aðlögunarfrestur eða til 1. júlí 2014 og jafnvel lengur ef það bryti gegn meðalhófsreglu að þvinga slíkt stjórnvald til að innleiða hreint BU-LRIC kostnaðarlíkan, nema BEREC aðstoðaði það faglega og/eða fjárhagslega við gerð slíks líkans.

PFS telst til þeirra fjarskiptaeftirlitsstofnana sem búa við takmörkuð aðföng. Slíkum stofnunum er heimilt að beita t.d. verðsamanburði frá og með 1. janúar 2013 í stað slíkrar kostnaðargreiningaraðferðar ef sýnt er fram á að sú aðferð skili útkomu sem samrýmist markmiðum tilmælanna. Útkoma úr annarri aðferð en hreinu BU-LRIC á ekki að vera hærri en meðalverð þeirra EES-ríkja sem beita hreinni BU-LRIC aðferð við útreikning lúkningargjalda í farsímanetum.

Samkvæmt þessu er ljóst að framkvæmdastjórnin og ESA leggja til að eingöngu séu notuð lúkningarverð sem byggja á hreinu BU-LRIC líkani í verðsamanburðinn.

Í samræmi við ofangreint tekur PFS eingöngu mið af samanburðarlöndum þar sem lúkningarverðið hefur verið ákvarðað með hreinni BU-LRIC aðferðarfræði við ákvörðun lúkningarverða hér á landi.

2.2 Ákvörðun PFS nr. 36/2012

PFS tók ákvörðun nr. 36/2012 þann 14. desember 2012, um útnefningu fyrirtækja með umtalsverðan markaðsstyrk og álagningu kvaða á heildsölumörkuðum fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum.

⁴ Langtíma viðbótarkostnaður (e. Long-run incremental cost, LRIC), þ.e. kostnaður sem bætist við eða sparast við það að tiltekin þjónusta eða starfsemi bætist við eða leggst af á þeim forsendum að allur kostnaður er breytilegur.

⁵ Talað er um „bottom-up“ líkan þegar um er að ræða útreikninga á kostnaði út frá verkfræðilegu líkani af fjarskiptaneti á viðkomandi fjarskiptamarkaði. Líkanið byggir á ímynduðu (e. hypothetical) netkerfi sem er hagkvæmt hannað og nýtir hagkvæmstu tæknilausnir sem í boði eru hverju sinni.

2.2.1 Upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008)

Með hliðsjón af skilgreiningu og greiningu á samkeppni á heildsölumarkaði fyrir upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008) og í samræmi við 2. mgr. 17. gr. sbr. 18. gr. fjarskiptalaga ákvað PFS að útnefna Símann hf. (Síminn) með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði.

PFS lagði eftirfarandi heildsölukvaðir á Símann:

- Kvöð um að veita aðgang
- Kvöð um jafnræði
- Kvöð um gagnsæi
- Kvöð um bókhaldslegan aðskilnað
- Kvöð um eftirlit með gjaldskrá

Í kvöð um eftirlit með gjaldskrá var tilgreint að hámarksverð fyrir upphaf símtala yrði ákvarðað með verðsamanburði samkvæmt heimild í 4. mgr. 32. gr. laga um fjarskipti.

Þá kom fram að við val á sambærilegum samkeppnismörkuðum myndi PFS miða við fjarskiptamarkaði á EES-svæðinu. Eftirfarandi meginforsendur voru settar til viðmiðunar við val á samanburðarlöndum og útreikning á upphafi símtala í fastaneti þegar verðsamanburði (e. benchmark) væri beitt:

- Miða skyldi við þau EES-ríki þar sem upphafsverð fyrirtækja með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði lyti gjaldskrárefirliti fjarskiptaeftirlitsstofnunar viðkomandi ríkis á grundvelli kostnaðargreininga þar sem beitt væri „bottom-up“ (BU) LRIC aðferðafræði.
- Samanburður á verðum skyldi miðast við niðurstöðu um upphafsverð samkvæmt útreikningum sem byggðu á BU-LRIC líkani⁶ sem lægi fyrir á þeim tíma sem verðsamanburður færi fram hverju sinni.
- Miða skyldi við verð fyrir skiptistöðvar (single transit).
- Miða skyldi við mínútuverð á 3ja mínútna símtali.
- Miða skyldi við meðalgengi í viðkomandi ársfjórðungi.
- Miða skyldi við að ákvarðað verð væri ekki hærra en hreint meðaltal þeirra ríkja sem uppfylltu ofangreind skilyrði á viðmiðunartímanum.

Þá kom fram að PFS myndi árlega á gildistíma ákvörðunarinnar endurtaka verðsamanburð með ofangreindum forsendum og ákvarða hámark upphafsgjalda Símans sem taka ætti gildi frá og með 1. janúar ár hvert í samræmi við niðurstöður verðsamanburðarins. Að jafnaði skyldi nota öll þau ríki í verðsamanburðinn sem uppfylltu ofangreind skilyrði. PFS setti hins vegar það skilyrði að það yrði að lágmarki að hafa fimm samanburðarríki sem grundvöll verðákvörðunar með verðsamanburði.

2.2.2 Lúkning símtala í fastaneti (markaður 1)

Með hliðsjón af skilgreiningu og greiningu á samkeppni á heildsölumarkaði fyrir lúkningu símtala í fastaneti (markaður 1 eða markaður 3/2008) og í samræmi við 2. mgr. 17. gr. sbr. 18.

⁶ Um getur verið að ræða gangverðs bottom-up LRIC, LRIC+, LRAIC eða LRAIC+ líkan.

gr. fjarskiptalaga ákvað PFS að útnefna Símann, Fjarskipti ehf. (Vodafone), Nova ehf. (Nova), Símafélagið ehf. (Símafélagið) og Hringdu ehf. (Hringdu) með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði.

PFS lagði eftirfarandi heildsöluakvaðir á fjarskiptafyrirtækin:

- Kvöð um að veita aðgang var lögð á Símann, Vodafone, Nova, Símafélagið og Hringdu
- Kvöð um jafnræði var lögð á Símann, Vodafone, Nova, Símafélagið og Hringdu
- Kvöð um gagnsæi var lögð á Símann
- Kvöð um bókhaldslegan aðskilnað var lögð á Símann og Vodafone
- Kvöð um eftirlit með gjaldskrá var lögð á Símann, Vodafone, Nova, Símafélagið og Hringdu

Í kvöð um eftirlit með gjaldskrá var tilgreint að hámarksverð fyrir lúkningu símtala yrði ákvarðað með verðsamanburði samkvæmt heimild í 4. mgr. 32. gr. laga um fjarskipti.

Í ákvörðuninni kom fram að við val á sambærilegum samkeppnismörkuðum bæri að miða við fjarskiptamarkaði á EES-svæðinu. Eftirfarandi meginforsendur voru settar til viðmiðunar við val á samanburðarlöndum og útreikning á lúkningu símtala í fastaneti þegar verðsamanburði (e. benchmark) væri beitt:

- Miða skyldi við þau EES-ríki þar sem lúkningarverð fyrirtækja með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði lyti gjaldskrárefirliti fjarskiptaefirlitsstofnunar viðkomandi ríkis á grundvelli kostnaðargreininga þar sem beitt væri hreinni LRIC aðferð.
- Samanburður á verðum skyldi miðast við niðurstöður um lúkningarverð samkvæmt útreikningum sem byggðu á hreinu LRIC líkani sem lægi fyrir á þeim tíma sem verðsamanburður færi fram hverju sinni.
- Miða skyldi við verð fyrir skiptistöðvar (single transit).
- Miða skyldi við mínútuverð á 3ja mínútna símtali.
- Miða skyldi við meðalgengi viðkomandi ársfjórðungs.
- Miða skyldi við að ákvarðað verð væri ekki hærra en hreint meðaltal þeirra ríkja sem uppfylltu ofangreind skilyrði á viðmiðunartíma.

Þá kom fram að PFS myndi árlega á gildistíma ákvörðunarinnar endurtaka verðsamanburð með ofangreindum forsendum og ákvarða hámark lúkningargjalda sem taka ætti gildi frá og með 1. janúar ár hvert í samræmi við niðurstöður verðsamanburðarins. PFS myndi birta niðurstöður úr samanburðinum eigi síðar en 1. nóvember ár hvert með ákvörðun (vegna verða sem gilda munu frá og með 1. janúar árið eftir), í kjölfar innanlandssamráðs og samráðs við ESA. Að jafnaði ætti að nota öll þau ríki í verðsamanburðinn sem uppfylltu ofangreind skilyrði. PFS setti hins vegar það skilyrði að það yrði að lágmarki að hafa fimm samanburðarríki sem grundvöll verðákvörðunar með verðsamanburði.

Með þessu var horfið frá því að ákvarða lúkningarverð með stoð í kostnaðargreindum verðum Símans (sem byggð voru á sögulegum kostnaði) en þess í stað mælt fyrir um verðsamanburð í

samræmi við 12. gr. tilmæla ESA um afskipti fjarskiptaefirlitsstofnana af lúkningarverðum í farsímanetum og föstum netum frá 13. apríl 2011⁷.

Í samræmi við tilmæli ESA mælti PFS fyrir um samhverf lúkningargjöld í ákvörðun sinni nr. 36/2012 og að hámarks lúkningargjöld hjá Símafélaginu, Nova og Hringdu yrðu þau sömu og lúkningargjöld Símans. Samkvæmt ákvörðuninni skyldu hámarkslúkningarverð vera 0,63 kr. á mínútu, ásamt 0,62 kr. tengigjaldi á hvert símtal, hjá Símafélaginu, Nova og Hringdu. Hin samhverfu lúkningarverð tóku gildi frá og með 1. mars 2013 og giltu þar til ný lúkningarverð voru ákvörðuð af PFS með verðsamanburði sbr. ákvörðun PFS nr. 19/2015 um heildsölugjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum.

2.3 Ákvörðun PFS nr. 19/2015 um heildsölugjaldskrá fyrir upphaf og lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum.

Í upphafi árs 2015 framkvæmdi PFS verðsamanburð í samræmi við ákvörðun PFS nr. 36/2012.

Niðurstaða verðsamanburðarins var sett fram í ákvörðun PFS nr. 19/2015, dags. 30. júlí 2015, þar sem kveðið var á um að niðurstaða verðsamanburðarins sem stofnunin framkvæmdi yrði grundvöllur hámarksverða fyrir upphaf og lúkningu símtala í fastanetinu.

Samkvæmt ákvörðuninni er heildsölugjald fyrir upphaf símtala í fastaneti Símans að hámarki 0,56 kr./mín. Þá var kveðið á um að heildsölugjald fyrir lúkningu símtala í fastaneti hjá Símanum, Vodafone, Nova, Símafélaginu og Hringdu yrði að hámarki 0,16 kr./mín. Tengigjöld sem voru í gildi á þessum tíma voru felld brott frá og með 1. janúar 2016. Framangreind verð gilda út árið 2016. Ákvörðuninni var ekki skotið til úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála né dómstóla.

⁷ EFTA Surveillance Authority Recommendation of 13 April 2011 on the Regulatory Treatment of Fixed and Mobile Termination Rates in the EFTA States.

3 Útreikningar á verði fyrir upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008)

Í samræmi við ákvörðun PFS nr. 36/2012 leggur stofnunin eftirfarandi meginforsendur til grundvallar við útreikning á verði fyrir upphaf símtals í þessum verðsamanburði:

- Miðað er við þau EES-ríki þar sem upphafsverð fyrirtækja með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði lýtur gjaldskrárefirliti fjarskiptaeftirlitsstofnunar viðkomandi ríkis.
- Samanburður á verðum miðast við niðurstöðu um verð fyrir upphaf símtala samkvæmt útreikningum sem byggja á „bottom-up“ LRIC, LRIC+, LRAIC eða LRAIC+ líkani sem lágu fyrir í júní 2016.
- Miðað er við verð fyrir skiptistöðvar (single transit) þar sem það á við.
- Miðað er við mínútuverð á 3ja mínútna símtali.
- Miðað er við meðalgengi á öðrum ársfjórðungi 2016.⁸
- Miðað er við að fyrir liggi formleg ákvörðun hjá viðkomandi eftirlitsstofnun.
- Miðað er við að ákvarðað verð sé ekki hærra en hreint meðaltal þeirra ríkja sem uppfylla ofangreind skilyrði á viðmiðunartíma.

Niðurstaðan er mínútuverð fyrir upphaf símtals án tengigjalds eða sundurgreiningar í dag-, nætur- eða helgartaxta.

Sömu viðmið eru notuð og í síðasta verðsamanburði við ákvörðun viðmiðunarríkja en þá uppfylltu 9 lönd þessi skilyrði, þ.e. Danmörk, Ítalía, Króatía, Malta, Noregur, Slóvakía, Svíþjóð, Tékkland og Þýskaland.

ESA hefur frá síðasta verðsamanburði endurskoðað tilmæli sín um fyrirfram skilgreinda vöru- og þjónustumarkaði á sviði fjarskipta til samræmis við sambærileg tilmæli framkvæmdastjórnar ESB frá 2014. Heildsölumarkaður fyrir upphaf símtala í fastaneti tilheyrir ekki lengur þeim mörkuðum sem eru fyrirfram skilgreindir og því þurfa ríki að framkvæma þriggja skilyrða próf⁹ (e. the three-criteria test) í greiningum sínum á þessum markaði. Eins og áður greinir er PFS að endurskoða markaðsgreiningu sína á þessum markaði og ætti niðurstaðan að liggja fyrir í lok yfirstandandi árs. Nokkur ríki hafa endurskoðað aðstæður á þessum markaði undanfarið ár og í einhverjum ríkjum hefur verið ákveðið að fella niður markaðinn. Í kjölfarið mun því kvöðum verða aflétt á markaðinum í viðkomandi ríkjum. Af þeim ríkjum sem uppfylltu ofangreind skilyrði til þátttöku í síðasta verðsamanburði tilheyra Malta, Noregur, Slóvakía og Tékkland þeim ríkjum þar sem ákveðið hefur verið að fella niður markaðinn. PFS telur þó ekki tímabært að fjarlægja þessi ríki úr samanburðinum nú enda stendur eftir sú staðreynd að gildandi verð fyrir upphaf símtala í þessum ríkjum var ákvarðað af viðkomandi eftirlitsstofnun og reiknað út frá BU-LRIC líkani¹⁰ auk þess sem í sumum tilfellum var gefinn aðlögunarfrestur til að létta af kvöðum á markaðinum¹¹. Samkvæmt þeim upplýsingum sem PFS hefur undir höndum hafa

⁸ Miðgengi Seðlabanka Íslands, sjá viðauka I.

⁹ Nánar er fjallað um þriggja skilyrða prófið í tilmælunum.

¹⁰ LRIC, LRIC+, LRAIC eða LRAIC+ líkani.

¹¹ Sem dæmi má nefna að í Noregi rennur þessi frestur út 1. janúar 2017.

ákvarðanir um að fella niður markaðina í þessum löndum ekki enn leitt til verðbreytinga hjá fyrirtækjum sem áður höfðu verði útnefnd með umtalsverðan markaðsstyrk á þessum markaði og verð ákvörðuð með LRIC aðferð af viðkomandi eftirlitsstofnun.

Frá síðasta verðsamanburði hefur Lúxemborg ákvarðað verð fyrir upphaf símtala í fastaneti út frá BU-LRAIC+ líkani og því hefur sú niðurstaða bæst við verðsamanburðinn. Þau ríki sem PFS tekur með í verðsamanburðinn eru því nú 10, þ.e. Danmörk, Ítalía¹², Króatía, Lúxemborg, Malta, Noregur, Slóvakía, Svíþjóð, Tékkland og Þýskaland.

Ljóst er að verðsamanburður sem samanstæði af verðupplýsingum frá einungis 6 ríkjum gæti byggt á veikum grunni. Ber þá að horfa til þess að í úrskurði úrskurðarnefndar fjarskipta- og póstmála nr. 6/2012 var ákvörðun PFS um verðlækkun á lúkningarverðum í farsíma seinkað þar sem aðeins var byggt á samanburði við 7 ríki. Vísaði nefndin til meðalhófs, sérstaklega m.t.t. þess að um mjög bratta verðlækkun hefði verið að ræða. Ef ofangreind 4 ríki sem hafa ákveðið að fella niður kvaðir á umræddum markaði fyrir upphaf símtala í fastanetum yrðu ekki með í verðsamanburðinum að þessu sinni myndi niðurstaða slíks verðsamanburðar einmitt leiða til mjög brattrar lækkunar verða eða um 40%.

Við gagnaöflum styðst PFS við upplýsingar úr CIRCABC gagnasafni Framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins, ECom gagnasafni ESA og skýrslum frá Cullen International¹³ sem og upplýsingar sem finna má á heimasíðu viðkomandi fjarskiptaeftirlitsstofnana.

Í ljósi þess að verið er að ákvarða verð sem gilda munu á árinu 2017 skoðaði PFS hvort fyrir lægju verð fyrir upphaf símtala sem gilda munu á því ári. Þetta er í samræmi við ábendingu frá ESA um að notast við lúkningarverð sem gilda munu á gildistíma þeirra verða sem boðuð eru. Að mati PFS ber þó eingöngu að miða við endanleg verð og ekki taka inn í verðsamanburðinn þau verð sem eftir er að uppfæra miðað við verðbólgu eða aðra þætti. Ekkert af ríkjunum í verðsamanburðinum hafa ákvarðað ný verð fyrir árið 2017.

Því er að þessu sinni eingöngu miðað við verð sem taka gildi á árinu 2016 eða voru í gildi í júní 2016.

Eftirfarandi tafla sýnir verð (umreiknað í íslenskar krónur) fyrir upphaf símtala í föstu almennu talsímaneti í viðkomandi ríkjum:

¹² Í Ítalíu er TSLRIC líkan (Total Service Long Run Incremental Cost) notað en það svarar til LRAIC líkans og er þess vegna tekið með í samanburðinn.

¹³ Cullen International hefur einnig veitt nánari upplýsingar sem ekki koma fram í skýrslum þeirra.

<i>Land</i>	<i>Kostnaðar- líkan</i>	<i>Upphaf kr./mínútu</i>
Danmörk	BU-LRAIC	0,37
Ítalía	BU-LRAIC	0,20
Króatía	BU-LRAIC+	0,13
Lúxemborg	BU-LRAIC+	0,61
Malta	BU-LRAIC+	0,37
Noregur	BU-LRAIC+	0,49
Slóvakía	BU-LRIC+	0,48
Svíþjóð	BU-LRIC	0,24
Tékkland	BU-LRIC+	1,60
Þýskaland	BU-LRAIC+	0,49
Meðaltal		0,50

Í þeim löndum sem samanburðurinn nær til var eingöngu um að ræða mínútagjöld án sérstakra tengigjalda en með ákvörðun PFS nr. 19/2015 voru tengigjöld felld niður. Einnig er í meirihluta ríkjanna ekki lengur mismunandi gjald fyrir dagtaxta og nætur- og helgartaxta.¹⁴

Samkvæmt ofangreindu er hreint meðaltal upphafsverða í þessum ríkjum **0,50 kr./mín.** sem svarar til 0,36 €sent/mín.

Núverandi gjald er 0,56 kr./mín. og er því um 11% lækkun að ræða í íslenskum krónum. Lækkunin stafar að mestu leyti af þróun á gengi gjaldmiðla.

¹⁴ Þar sem fyrir liggur mínútuverð eða meðalmínútuverð m.t.t. umferðar þá er það notað í samanburðinn en að öðrum kosti er notað hreint meðaltal þeirra taxta sem liggja fyrir.

4 Útreikningar á verði fyrir lúkningu símtala í fastaneti (markaður 1)

Í samræmi við ákvörðun PFS nr. 36/2012 leggur stofnunin eftirfarandi meginforsendur til grundvallar við útreikning á verði fyrir lúkningu símtals í þessum verðsamanburði:

- Miðað er við þau EES-ríki þar sem lúkningarverð fyrirtækja með umtalsverðan markaðsstyrk á viðkomandi markaði lýtur gjaldskrárefirliti fjarskiptaeftirlitsstofnunar viðkomandi ríkis á grundvelli kostnaðargreininga þar sem beitt er hreinni LRIC aðferð.
- Samanburður á verðum miðast við niðurstöður um lúkningarverð samkvæmt útreikningum sem byggja á hreinu BU-LRIC líkani sem lágu fyrir í júní 2016.
- Miðað er við verð fyrir skiptistöðvar (single transit) þar sem það á við.
- Miðað er við mínútuverð á 3ja mínútna símtali.
- Miðað er við meðalgengi á öðrum ársfjórðungi 2016.
- Miðað er við að fyrir liggi formleg ákvörðun hjá viðkomandi eftirlitsstofnun.
- Miðað er við að ákvarðað verð sé ekki hærra en hreint meðaltal þeirra ríkja sem uppfylla ofangreind skilyrði á viðmiðunartíma.

Niðurstaðan er mínútuverð fyrir lúkningu símtals án tengigjalds eða sundurgreiningar í dag-, nætur- eða helgartaxta.

Samtals höfðu 20 ríki tekið ákvörðun um verð út frá hreinu BU-LRIC líkani í júní á þessu ári. Þessi ríki eru Austurríki, Bretland, Búlgaría, Danmörk, Frakkland, Grikkland, Írland, Ítalía, Króatía, Litháen, Lúxemborg, Malta, Noregur, Rúmenía, Slóvakía, Slóvenía, Spánn, Svíþjóð, Tékkland og Ungverjaland. Í Frakklandi, Írlandi og Bretlandi eru ekki reiknuð lúkningarverð fyrir skiptistöðvar út frá hreinu BU-LRIC líkani og því er þau ríki undanskilin í verðsamanburðinum.

Við gagnaöflum styðst PFS við upplýsingar úr CIRCABC gagnasafni Framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins, ECom gagnasafni ESA, skýrslum frá Cullen International¹⁵ og verðsamanburði¹⁶ BERE¹⁷ sem og upplýsingar sem finna má á heimasíðu viðkomandi fjarskiptaftirlitsstofnana.

Í ljósi þess að verið er að ákvarða verð sem gilda munu á árinu 2017 skoðaði PFS hvort fyrir lægi verð fyrir lúkningu símtala sem gilda munu á því ári. Þetta er í samræmi við ábendingu frá ESA um að notast við lúkningarverð sem gilda munu á gildistíma þeirra verða sem boðuð eru. Að mati PFS ber þó eingöngu að miða við endanleg verð og ekki taka inn í verðsamanburðinn þau verð sem eftir er að uppfæra miðað við verðbólgu eða aðra þætti.

¹⁵ Cullen International hefur einnig veitt nánari upplýsingar sem ekki koma fram í skýrslum þeirra.

¹⁶ „Termination rates at European level“ January 2016, BoR (16) 90.

¹⁷ Body of European Regulators for Electronic Communications.

PFS miðar því við niðurstöðu um verð fyrir lúkningu símtala sem gilda eiga á árinu 2017 þegar það liggur fyrir en að öðru leyti er miðað við verð sem taka gildi á árinu 2016 eða voru í gildi í júní 2016.

Eftirfarandi tafla sýnir verð (umreiknað í íslenskar krónur) fyrir lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum samkvæmt hreinu BU-LRIC líkani í viðkomandi ríkjum:

<i>Land</i>	<i>Lúkning 2016 kr./mínútu</i>	<i>Lúkning 2017 kr./mínútu</i>	<i>Samanburðarverð kr./mínútu</i>
Austurríki	0,17		0,17
Búlgaríá	0,36		0,36
Danmörk	0,08		0,08
Grikkland	0,09	0,08	0,08
Ítalía	0,06		0,06
Krótía	0,09		0,09
Litháen	0,18		0,18
Lúxemborg	0,20		0,20
Malta	0,06		0,06
Noregur	0,09	0,09	0,09
Rúmenía	0,20		0,20
Slóvakía	0,17		0,17
Slóvenía	0,12		0,12
Spánn	0,11		0,11
Svíþjóð	0,10		0,10
Tékkland	0,15		0,15
Ungverjaland	0,18		0,18
Meðaltal	0,14		0,14

Í þeim löndum sem samanburðurinn nær til var eingöngu um að ræða mínútugjöld án sérstakra tengigjalda en með ákvörðun PFS nr. 19/2015 voru tengigjöld felld niður hér á landi. Í flestum ríkjunum í samanburðinum er ekki lengur mismunandi gjald fyrir dagtaxta og nætur- og helgartaxta.¹⁸

Samkvæmt ofangreindu er hreint meðaltal lúkningarverða í þessum ríkjum **0,14 kr./mín.** sem svarar til 0,10 €sent/mín.

Núverandi gjald fyrir lúkningu símtala í fastaneti er 0,16 kr./mín. (0,10 €sent) og er því um 12,5% lækkun að ræða í íslenskum krónum sem að mestu stafar af þróun á gengi gjaldmiðla, en meðalverð í €sentum er óbreytt á milli ára.

¹⁸ Þar sem fyrir liggur mínútuverð eða meðalmínútuverð m.t.t. umferðar þá er það notað í samanburðinn en að öðrum kosti er notað hreint meðaltal þeirra taxta sem liggja fyrir.

5 Niðurstaða PFS

Í samræmi við ákvörðun PFS nr. 36/2012 eru upphafs- og lúkningarverð símtala í föstum almennum talsímanetum ákvörðuð út frá niðurstöðu verðsamanburðarins sem stofnunin hefur framkvæmt og lýst er hér að framan.

Með verðsamanburðinum fæst meðalmínútuverð þeirra ríkja sem samanburðurinn nær til. PFS notar niðurstöðu verðsamanburðarins til að ákvarða mínútuverð fyrir upphaf og lúkningu símtala í fastaneti án tengigjalds.

5.1 Upphaf símtala í fastaneti (markaður 2/2008)

Hámarksverð Símans fyrir upphaf símtala eru nú 0,56 kr./mín., samkvæmt ákvörðun PFS nr. 19/2015, og gilda þau verð til loka ársins 2016.

Í samræmi við niðurstöðuna í framangreindum verðsamanburði er það niðurstaða PFS að heildsölugjald fyrir upphaf símtala í föstu talsímaneti Símans skuli vera að hámarki **0,50 kr./mín.** fyrir tímabilið 1. janúar 2017 til 31. desember 2017. Um er að ræða heildsöluverð á mínútu án virðisaukaskatts.

5.2 Lúkning símtala í fastaneti (markaður 1)

Hámarksverð Símans, Vodafone, Nova, Símafélagsins og Hringdu fyrir lúkningu símtala eru nú 0,16 kr./mín., samkvæmt ákvörðun PFS nr. 19/2015, og gilda þau verð til loka ársins 2016.

Í samræmi við niðurstöðuna í framangreindum verðsamanburði er það niðurstaða PFS að heildsölugjald fyrir lúkningu símtala í föstum almennum talsímanetum á Íslandi skuli vera **0,14 kr./mín.** fyrir tímabilið 1. janúar 2017 til 31. desember 2017. Um er að ræða heildsöluverð á mínútu án virðisaukaskatts.